

**แนวปฏิบัติการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก
ให้มีความยืดหยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
ระดับอนุบาล**

การจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ครูสามารถออกแบบกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย และใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรม หรือผสมผสานกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
ในทุกด้าน โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้

๑. การออกแบบและการจัดประสบการณ์

**๑.๑ จัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดแทรกในวิถีชีวิตของเด็ก และจัดจำนวนชั่วโมงให้
เหมาะสมตามช่วงวัย**

(๑) การเรียน On Hand ครูจัดส่งใบงาน/ใบกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังเด็กผ่านผู้ปกครอง
ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัดผ่านใบงาน/กิจกรรม

(๒) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรือครูตู้ (On - Air) ออกอากาศผ่าน DLTV เรียนได้ ๒ ช่องทาง
คือ ผ่านช่องทางจานดาวเทียม ช่อง ๑๙๕ - ๑๙๗ ผ่านช่องทางดิจิทัลทีวี ช่อง ๓๗ - ๓๙ และดาวโหลดเอกสาร ใบงาน
จากเว็บไซต์ www.dltv.ac.th (DLTV ช่อง ๑๐ - ๑๒) ให้นับจำนวนชั่วโมงเรียนตามตารางการเรียนการสอนของ DLTV

(๓) การเรียนผ่านออนไลน์ (On Line) ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เช่น ช่องทาง Group Line
ของแต่ละห้องเรียนเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองและเด็ก รวมถึงใช้เป็นช่องทางการมอบหมายงาน/
กิจกรรม ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัด ทั้งนี้ ไม่ควรให้เด็กอยู่หน้าจอานานเกิน ๑ ชั่วโมง และต้องอยู่ใน
ความดูแลของผู้ปกครอง

(๔) การเรียนรูปแบบผสมผสาน ให้นับจำนวนชั่วโมงตามกิจกรรมที่จัด

นอกจากกิจกรรมที่จัดตามข้อ ๑ - ๔ ครูสามารถจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย
สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก เพื่อให้เด็กเรียนรู้
อย่างมีความสุข เช่น ให้เด็กเคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง เล่นิทาน ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นต้น

๑.๒ จัดกิจกรรมประจำวันหลักที่เน้นการบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก

กำหนดกิจกรรมหลักที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้าน สำหรับกิจกรรมอื่นๆ
ที่จัดขึ้นให้ครูกับผู้ปกครองร่วมมือกันหรือให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผน และ/หรือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ
เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (วงกลม) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับกิจกรรม
เล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง อาจให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจในวิถีชีวิตประจำวันที่บ้าน
เช่น การออกกำลังกาย การทำงานบ้าน เป็นต้น

๑.๓ งค/ สดการบ้าน

การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ครูไม่ควรให้การบ้านเด็ก เว้นแต่เป็นความประสงค์ของ
ผู้ปกครอง ซึ่งการทำงานบ้านหรือความรับผิดชอบง่ายๆ ตามวัย ในปริมาณที่เหมาะสม เช่น การบันทึกการทำ
ความดีของเด็ก การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น การประกอบอาหาร การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

๒. การประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการเด็กให้ประเมินร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เหมาะสมตามสภาพบริบท โดยให้เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้ตามข้อ ๑.๑ ผู้ปกครองและครูอาจตกลงกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานการประเมินตามความจำเป็นและเหมาะสมตามสภาพบริบท โดยไม่สร้างความเครียดให้กับเด็กและผู้ปกครอง เช่น แบบบันทึกความดีง่าย ๆ สำหรับเด็ก

แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
ให้มีความยืดหยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้สถานศึกษาในหลายพื้นที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ (On-site) จำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบ Online, On Hand, On Demand และ On Air ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ สุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้เรียน การบูรณาการเนื้อหา ตัวชี้วัด เพื่อจัดรายวิชา และสภาระงาน/การบ้าน การเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

๑ หลักสูตร

๑.๑. เนื้อหาที่จำเป็นจัดเป็น “รายวิชาหลัก” เนื้อหาอื่นๆ จัดเป็น “รายวิชาบูรณาการ”

สถานศึกษาควรเลือกจัดรายวิชาที่มุ่งพัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ ทักษะชีวิต หรือเป็นเนื้อหาสำคัญจำเป็นสำหรับระดับชั้น เป็นรายวิชาหลัก เช่น

ระดับประถมศึกษาเดิมจัดรายวิชาพื้นฐาน ๙ วิชา (จาก ๘ กลุ่มสาระ + วิชาประวัติศาสตร์) ควรปรับเป็น ระดับชั้น ป.๑ - ๓ จัดรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ เน้นการอ่านออกเขียนได้ ใช้ภาษาเป็น และคิดคำนวณได้ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ ให้จัดเป็นรายวิชาบูรณาการ ระดับชั้น ป.๔ - ๖ ให้ยึด ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเป็นรายวิชา กลุ่มสาระที่เหลือเป็นวิชาบูรณาการ

ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย ให้เรียนรายวิชาพื้นฐานเป็นหลัก ไม่ควรจัดวิชาเพิ่มเติมมากเกินไป โดยในทุกระดับชั้น จะต้องไม่สร้างความกดดัน ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียด หรือเป็นภาระให้ผู้เรียนเกิดความจำเอน

๑.๒. “ตัวชี้วัดต้องรู้” ต้องสอนให้ครบถ้วน “ตัวชี้วัดควรรู้” บูรณาการในวิถีชีวิต

เนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรในตัวชี้วัดต้องรู้ เป็นความรู้ หลักการ ทักษะ เจตคติที่สำคัญ จำเป็นสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ประเด็นนั้น ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และเนื้อหาสาระในตัวชี้วัดควรรู้ เป็นความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ผู้เรียนมีพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจ ต่อเนื่องจากเรื่องที่เคยเรียนมาแล้ว ครูผู้สอนจึงอาจมอบหมายผู้เรียนให้ศึกษาสืบค้นด้วยตนเอง ให้ฝึกปฏิบัติจากวิถีชีวิต เรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

๒. การจัดการเรียนการสอน

๒.๑ จัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ในหลายทางเลือก เช่น

๒.๑.๑ การเรียนรู้จาก DLTV ผ่านจานดาวเทียม ช่อง ๑๘๖ - ๑๙๑ (ป.๑-๖) และช่อง ๑๙๒ - ๑๙๔ (ม.๑ - ๓) และผ่านดิจิทัลทีวี ช่อง ๔๐ - ๔๕ (ป.๑ - ๖) และช่อง ๔๖ - ๔๘ (ม.๑ - ๓)

๒.๑.๒ การเรียนออนไลน์ ควรเป็นรายวิชาหลักตามข้อ ๑.๑ ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความพร้อมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ โดยลดการบรรยาย ลดการเรียนหน้าจอ ให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning) เช่น จัดการเรียนรู้อย่างแบบโครงงาน จัดการเรียนรู้อย่างสถานการณ์จริง เรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ เป็นต้น

การจัดจำนวนชั่วโมงเรียนออนไลน์ ควรจัดให้เหมาะสมตามช่วงวัย เช่น ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๔ - ๖ มีเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ให้เรียนผ่านทางออนไลน์ ๑๘ ชั่วโมง และเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านใบงาน ใบกิจกรรม ภาระงานอื่น ๆ ๒๒ ชั่วโมง เป็นต้น และควรเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายร่วมกัน เช่น การบรรยายหรือการทำกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ การมอบหมายงาน/ ใบความรู้ การลงมือฝึกปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ ได้แก่ การงานอาชีพ สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวัน โดยอาจให้ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๑.๓ การเรียน ON HAND ในกรณีที่ผู้ปกครองหรือนักเรียนไม่สามารถเข้าถึง DLTV หรือ Digital TV ให้เรียนรู้ผ่านใบงาน ใบกิจกรรม ตามแนวทางของ DLTV ส่วน ม.ปลายขึ้นกับสถานศึกษา

๒.๒ จด/ ลดการบ้าน ให้เท่าที่จำเป็น และบูรณาการภาระงาน/ การบ้าน

มอบหมายภาระงาน/การบ้าน เฉพาะที่สำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ ทักษะ หรือเนื้อหาสำคัญของระดับชั้น และมอบหมายในปริมาณที่เหมาะสม โดยอาจบูรณาการประเด็น ในรายวิชาเดียวกันหรือข้ามรายวิชา ให้เป็นภาระงาน/ การบ้านเพียงชิ้นเดียว

๒.๓ ปรับเปลี่ยนบทบาทของครูและผู้ปกครอง

บทบาทของครูนอกจากเป็นผู้สอนแล้ว ยังต้องปรับเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุน ผู้ส่งเสริม ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประสานงาน ระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ทั้งนี้ ให้ความสำคัญสอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ โดยให้มีความเหมาะสมตามสภาพบริบท

ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับครู ทั้งในการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผล ให้คำปรึกษาแนะนำ ประสานงาน และปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ผู้บริหารมีหน้าที่วางแผน สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ครูกับผู้ปกครอง ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ควรกำกับ ติดตาม และให้คำปรึกษา โดยไม่สร้างภาระให้กับครู โดยร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา ในการวางแผนและบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การวัดและประเมินผล

๓.๑ การนับเวลาเรียนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้

สถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการนับเวลาเรียน ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน ในทุกรูปแบบ On - site, Online, On Hand, On Demand และ On Air ทั้งจำนวนชั่วโมงที่สอน โดยครูผู้สอนและจำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวัน

การนับเวลาเรียนตามเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ระดับประถมศึกษาจากที่กำหนดให้ผู้เรียน ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตัดสิน ผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน ทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ ในกรณีมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนบางคนที่มีเวลาเรียนไม่เพียงพอ อนุโลม ให้นักเรียนที่มีจำนวนชั่วโมงเรียนไม่เพียงพอ มีสิทธิ์สอบ และเลื่อนชั้นได้ หากมีผลการประเมิน การเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

๓.๒ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับคะแนนกลางภาค ให้พิจารณาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น โดยให้เป็นความร่วมมือในการประเมินระหว่างครูและผู้ปกครอง ตามความจำเป็นและเหมาะสม พิจารณาจากภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ Online เช่น การถาม - ตอบ การนำเสนอผลงาน เป็นต้น การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นอีกแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และไม่เน้นการทดสอบโดยใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว คะแนนปลายภาค/ปลายปี พิจารณาจากคะแนนผลการทดสอบ การประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การนำเสนอผลงานปลายภาค/ปลายปี การสอบปากเปล่าออนไลน์ หรือรูปแบบอื่นใดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

๓.๓ หลักฐานการจบของผู้เรียน (ปพ.๑)

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ชั้น ป.๖ ม.๓ และ ม.๖ เป็นไปตามความสมัครใจของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ไม่ต้องนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดังกล่าวมาประกอบในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ.๑)

๓.๔ การสอบ RT และ NT

การทดสอบความสามารถด้านการอ่าน (RT) ชั้น ป.๑ และการทดสอบความสามารถพื้นฐานด้านภาษาไทยและคณิตศาสตร์ (NT) ชั้น ป.๓ ให้เป็นไปตามความสมัครใจของผู้เรียน

.....